

Odvětví pod lupou

Podrobné informace o podnikové ekonomice poskytuje **strukturální statistika**. Data, která za jednotlivé roky ČSÚ shromažďuje a zpracovává, slouží kromě různých výstupů i pro národní účetnictví, vládu nebo mezinárodní instituce.

Díky datům ČSÚ lze analyzovat struktury a procesy, které v podnicích probíhají a faktory, které ovlivňují jejich činnost, konkurenceschopnost a výkonnost. Strukturální statistika podává také přehled o vývoji trhů na národní a nadnárodní úrovni a zabývá se specifickými vlastnostmi jednotlivých odvětví. Zatímco konjunkturální statistiky publikují zpravidla pouze indexy, výstupy strukturální statistiky jsou absolutní hodnoty (např. počet osob, hodnota tržeb apod.). Jelikož získání a zpracování velkého objemu dat je časově náročné,

je sledováním obdobím jeden rok, což se potom odráží na termínech zveřejnění prvních výsledků.

Výkaz na míru

V evropském prostoru je strukturální statistika (Structural Business Statistics) ukotvena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 295/2008 ze dne 11. března 2008. Definiuje její cíle a požadavky na rozsah tak, aby byly výsledky v rámci celé EU dostatečně kvalitní a srovnatelné. Určuje, jaká odvětví ekonomiky, které ukazatele a v ja-

kém termínu mají členské země sledovat.

Hlavním zdrojem údajů pro strukturální statistiku je u nás Roční výkaz ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví (P5-01). Provádí se mezi ekonomickými subjekty (právníckými i fyzickými osobami), které vedou účetnictví (v plném, případně zjednodušeném rozsahu) jako podnikatelé a jejichž převažující činností je: lesnictví, rybařství, průmysl, stavebnictví, obchod, pohostinství a ubytování, doprava a skladování, informační a komunikační činnosti, peněžnictví, pojišťovnictví, ostatní služby, výzkum a vývoj, veřejná správa, zdravotnictví a vzdělávání. Výjimku tvoří veřejnoprávní instituce, bytová družstva a fyzické osoby, které nejsou zapsány v obchodním rejstříku.

Výkaz sleduje charakteristiku ekonomického subjektu, informace o vrcholovém vlastníkovi a zahraniční kapitálové účasti, počty zaměstnanců, mzdy a celou řadu finančních ukazatelů ve statistickém členění – výnosy a náklady, aktiva a pasiva, stavy zásob a majetku a pořízení majetku, vybrané ukazatele podle území, doplňkové

finanční ukazatele, výzkum, vývoj a licenční smlouvy atd. Každá zpravodajská jednotka přitom dostává od ČSÚ výkaz „ušitý přímo na míru“ podle své velikosti a převažující činnosti. Široká škála zjištěných údajů pak slouží nejen ke splnění povinnosti vyplývající z evropské legislativy a zveřejnění výsledků, ale i k propočtu úplných sestav makroekonomických ukazatelů v rámci ročních národních účtů, pro sestavení regionálních průřezů a účtů a jako podklad pro další analytickou činnost.

V minulosti existoval ještě Roční výkaz pro malé ekonomické subjekty vybraných produkčních odvětví (P4-01). Ten však zanikl, neboť data začala být čerpána z administrativních zdrojů. Snižování administrativní zátěže respondentů je totiž jednou z hlavních priorit ČSÚ. A tak od roku 2013 dojde i k redukci výběrového souboru pro šetření P5-01. Výkaz bude díky opoře v administrativních datech vyplňovat zhruba o třetinu méně (tj. asi o 13 tis.) respondentů.

Kde hledat výsledky strukturální statistiky

Vybrané ukazatele naleznete pravidelně ve Statistické ročence. Samostatná sekce strukturální statistiky na internetových stránkách Eurostatu: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/introduction.

Vybrané hlavní tabulky jsou zde: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/main_tables, Databáze, ve které si může každý sám nadefinovat výstupní tabulku, je pak na adrese: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database.

Nejnovější údaje za průmyslová odvětví najdete v nově vydané elektronické publikaci Ekonomické výsledky průmyslu ČR 2010: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/8006-12>

Veronika Doležalová
oddělení statistiky průmyslu